

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Волноваського ЗЗСО I-III ступенів № 2
від 05.09.2025 №50-о

Положення
про запобігання та протидію насильству
та жорсткому поводженню з дітьми
Волноваського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №2
Волноваської міської територіальної громади Донецької області

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення про запобігання та протидію насильству та жорсткому поводженню з дітьми (далі – Положення) Волноваського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №2 Волноваської міської територіальної громади Донецької області (далі – Заклад) розроблено відповідно до Типової програми унеможливлення насильства та жорсткого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658.

1.2. Положення спрямовано на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорсткого поводження з дітьми, створення у Закладі середовища, вільного від насильства та жорсткого поводження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорсткого поводження з дітьми, а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.

1.3. Працівники Закладу повинні бути ознайомлені з Положенням.

1.4. Завданнями Положення є:

запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорсткого поводження з дітьми;

формування у працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю відповідального ставлення до недопущення насильства та жорсткого поводження з дітьми;

поширення культури нульової толерантності до насильства та жорсткого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності;

забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

II. ЗАХОДИ ЩОДО УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

- 2.1. З метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми в Закладі здійснюються превентивні заходи:
  - 2.1.1. заповнення типової форми первинного повідомлення при підозру на випадок насильства щодо дитини (додаток 1). Форму заповнює працівник, який виявив підозру;
  - 2.1.2. при внутрішньому інциденті заповнення типової форми реєстрації внутрішнього інциденту (журнал безпеки) (додаток 2). Форму заповнює працівник, що став свідком інциденту;
  - 2.1.3. анонімне опитування учнів (додаток 3) та батьків з метою попередження випадків насильства та жорстокого поводження з ними, вивчення їхніх умов перебування в Закладі. Опитування проводять класні керівники та/або заступник директора з виховної роботи Закладу в жовтні, грудні, лютому та квітні;
  - 2.1.4. інформування відповідно до річного плану роботи Закладу та позапланово (в разі потреби) працівників, дітей, батьків або інших законних представників дитини з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
  - 2.1.5. тренінги, вебінари та інші навчальні заходи для працівників, які контактують з дітьми;
  - 2.1.6. інформаційні сесії для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення), залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів тощо);
- 2.2. У Закладі здійснюються заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:
  - 2.2.1. організація доступних і безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;
  - 2.2.2. оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми в Закладі (далі – повідомлення).

2.3. Унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми включає оцінювання ризиків, пов'язаних із насильством та жорстоким поводженням з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації, із забезпеченням подальшого моніторингу та контролю, а також перегляд запроваджених заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання Положення:

2.4.1. психолог закладу здійснює аналіз інцидентів (вивчає випадки насильства для запобігання повторенню);

2.4.2. заступник директора з навчально-виховної роботи Закладу оцінює ефективність заходів, спрямованих на протидію насильству та жорсткому поводженню з дітьми, виявляє тенденції та проблемні аспекти, висвітлює їх на педагогічних радах, пропонує шляхи вирішення виявлених проблем;

2.5. Заходи з інформування (розміщення в доступних місцях для дітей і батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

2.6. Керівник Закладу:

2.6.1 під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми, проводить опитування, яке може включати запитання ситуативного характеру щодо насильства або жорстокого поводження з дітьми, з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження;

2.6.2 враховує ризики насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому працівників на роботу (перевіряє кандидатів на наявність судимостей, рекомендацій тощо);

2.6.3 забезпечує ознайомлення працівників з Положенням про запобігання та протидію насильству та жорсткому поводженню з дітьми до початку їхньої роботи;

2.6.4 розглядає усні та письмові повідомлення **протягом однієї доби** з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень;

2.6.5 невідкладно повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;

2.6.6 сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;

2.6.7 забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників Закладу з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

2.6.8 взаємодіє зі службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;

2.6.9 з метою унеможливлення насильства або жорстокого поводження з дітьми забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників Закладу, яка потенційно може призводити до насильства та жорстокого поводження.

2.7. Працівники Закладу в разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

2.7.1 вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

2.7.2 надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;

2.7.3 повідомити керівника Закладу та одного з батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

2.8. З метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною працівники Закладу повинні не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною.

2.9. У разі коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

2.10. Заклад забезпечує функціонування механізму подання повідомлень, який передбачає:

2.10.2 інформування дітей та їхніх батьків або інших законних представників дитини, працівників Закладу про їхній обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;

2.10.3 забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною керівник Закладу невідкладно у строк, що **не перевищує однієї доби**, повідомляє про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вживає заходів відповідно до [Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» (Офіційний вісник України, 2020 р., № 57, ст. 1779).

2.11. Відповідно до [статті 10](#) Закону України «Про охорону дитинства» забороняється працювати в контакті з дітьми особам, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи.

2.12. Заклад розробляє та поширює серед учнів та їхніх батьків інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми шляхом:

розміщення на вебсайті закладу відповідної інформації, розповсюдження її серед працівників, дітей, їхніх батьків або інших законних представників дитини у формі буклетів (листівок), презентацій, інфографік тощо;

надсилання через батьківські, учнівські групи в месенджерах та розміщення на сторінках у соціальних мережах;

проведення тематичних семінарів для батьків або інших законних представників дітей.

2.13. Заклад забезпечує інформування працівників з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, що передбачає такі напрями (теми):

-розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;

-методи профілактики булінгу серед дітей;

-використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;

-надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;

-порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;

-дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;

-алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

Інформування здійснюється шляхом:

проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

інтерактивних тренінгів для дітей із розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування;

проведення ігор та рольових прав, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав;

співпраці з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;

організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівники уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, юристи, соціальні працівники);

використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження, ознак та форм насильства та жорстокого поводження, порад щодо запобігання насильству в дитячому середовищі, процедури повідомлення про насильство та жорстоке поводження, передбаченої суб'єктом роботи з дітьми та молоддю, алгоритму дій у разі виявлення насильства, способів та механізмів отримання допомоги, можливих наслідків для особи, яка вчинила насильство або жорстоке поводження.

Для проведення інформування дітей, батьків або інших законних представників дітей, працівників Заклад може залучати експертів, фахівців, зокрема представників органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, служб у справах дітей, уповноважених підрозділів органів Національної поліції, надавачів соціальних послуг, закладів вищої освіти, а також психологів, соціальних педагогів, фахівців в галузі права, представників громадських об'єднань, іноземних неурядових організацій.

**ТИПОВА ФОРМА
первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини**

(найменування закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми)

Дата події або виявлення: _____ 20__ р.

1. Інформація про дитину:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

вік дитини: _____

соціальний статус (за потреби):

дитина з інвалідністю;

дитина-сирота;

дитина, позбавлена батьківського піклування;

інше: _____.

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____.

Опис ситуації: _____

(вказати максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

_____.

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

тілесні ушкодження;

страх, уникання контакту;

розповіді про образи/тиск;

інше: _____.

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

поінформовано відповідальну особу закладу;

поінформовано батьків/інших законних представників;

поінформовано службу у справах дітей;

поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції;

інше: _____.

_____
(підпис особи, яка заповнює
первиннеповідомлення)

_____
(дата)

ТИПОВА ФОРМА
реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

Порядковий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, ім'я дитини	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат**	Підпис відповідальної особи

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

ТИПОВА АНКЕТА
анонімного опитування для дітей

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?

так, завжди;

іноколи;

ні.

2. Як до тебе ставилися дорослі?

з повагою;

байдуже;

іноді грубо або несправедливо.

3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?

так;

ні.

4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?

так;

ні.

5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?
(відкрите поле)

---

* Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.